

Да ли нам треба НАТО?

Пише: Милош Алигрудих, Зоран Остојић
понедељак, 01 јун 2009 13:05

(Политика, 01.06.2009)

Милош Алигрудих: Не може се интегритет земље мењати за догматску представу о бољем животу. – Зоран Остојић: Чланство у НАТО би било нулта година од које би почела будућност

Чланство у ЕУ и НАТО није циљ већ средство за бољи живот грађана, каже Зоран Остојић, посланик Либерално-демократске партије, док Милош Алигрудих, посланик Демократске странке Србије, одговара да чланство у тим организацијама не може да буде прече од интегритета државе.

Расправу о НАТО, покренуто поводом десетогодишњице напада на СРЈ, подстакла је недавна посета потпредседника САД Џозефа Бајдена, који је рекао да би Србија могла врло брзо да ступи у ову алијансу и да би било веома значајно када би се то догодило, али да је нико неће притискати на том путу. На другој страни је резолуција о војној неутралности коју је Скупштина Србије усвојила 2007. године.

Упркос непомирљивим и потпуно различитим политичким ставовима, не само о чланству Србије у НАТО, те бројим обостраним заједљивим упадицама, непријатним подсећањима и ситним провокацијама, дијалог Алигрудиха и Остојића није се водио у непријатељском тону, напротив.

Политика: Демократска странка Србије је затражила одржавање референдума о уласку Србије у НАТО. С обзиром на то што постоји међустраначки консензус да о томе може да се одлучује само на референдуму, шта је био повод за тај захтев?

Да ли нам треба НАТО?

Пише: Милош Алигрудич, Зоран Остојић
понедељак, 01 јун 2009 13:05

Алигрудич: То што не мислимо да је тај консензус искрен. Резолуција Скупштине утврђује војну неутралност и каже да се тај статус може променити само на референдуму. Али, ако власт дозволи да Еулекс уђе на територију Србије, а Скупштина није донела ваљану одлуку о томе, онда закључујете да власт не занимају демократске форме. И ако вам се још учини да постоји притисак, пре свега из Вашингтона, да се Србија ускоро определи за НАТО, онда се намеће питање да ли нас и сад очекује пузајући одговор на то питање или понашање власти у складу с демократским нормама.

Политика: Ако постоји притисак из Вашингтона да се Србија учлани у НАТО, постоји ли притисак из Москве да то не учини?

Алигрудич: Тај притисак никад није ни постојао, иако се то могло чути у јавности. Прича се и да постоји притисак Москве да Србија одустане од учлањења у ЕУ, што није тачно. Москва нема ту врсту приступа тој ствари.

Политика: Хоће ли ЛДП подржати захтев ДСС?

Остојић: Мислим да је то неозбиљно, вероватно део кампање пред локалне изборе у Земуну и Вождовцу. Био бих радостан када бисте, господине Алигрудичу, били у праву – ви сумњате да постоји консензус о војној неутралности, али се бојим да он постоји. О војној неутралности постоји консензус, о референдуму не постоји. Половина земаља донела је одлуку о чланству у НАТО у парламенту, а не на референдуму. Последњи пример је Хрватска. То није став ЛДП-а, само чињеница да референдуми нису били једини начин доношења одлуке.

Алигрудич: Ту се аналогија не може вући. Ми смо имали 3.500 жртава, осим ако не мислите да то није важно.

Остојић: То је врло важно и аргумент више да будемо чланица НАТО, а не аргумент против.

Да ли нам треба НАТО?

Пише: Милош Алигрудих, Зоран Остојић
понедељак, 01 јун 2009 13:05

Алигрудих: Ако вас неко пребије, то је аргумент више да будете одличан ортак с њим. Не разумем ту логику.

Остојић: Објаснићу вам. Политичарима у првом плану треба да је јавни интерес, а не партијски, лични или ирационални. Пут земаља ка чланству у ЕУ од пада Берлинског зида води преко НАТО. А за нас НАТО и ЕУ нису циљ, него средство да би се живело боље.

Алигрудих: Зашто је корисно бити чланица НАТО? Због тога што је он и политички савез који отвара комуникацију између њених чланица на теме од безбедности до тржишта, иако то нема везе с његовим основним задатком.

Негативна страна чланства – независно од нашег искуства с НАТО – у томе је што европски део НАТО има унутрашње проблеме. Постоје чланице које у војном смислу нису претерано ангажоване, као Француска и Шпанија. Зашто? Зато што постоји јужна и северна команда НАТО и до дан-данас се нису договорили ко ту доминира. Нама би се нудио улазак у јужни део, чија је стратегија недефинисана, а при том стичете обавезе које би за земљу која је економски рунирана биле несразмерно велике и не би се могле избећи никаквим преговорима. А наше искуство с НАТО јесте да је он, предвођен САД, 1999. учинио све да одвоји део територије Србије. Народ, по нашем дубоком уверењу, не жели да уђемо у НАТО. Кадасе дода чињеница да чланство у НАТО није никакав формалан услов за друге интеграције, и ставе на тас штета и корист не видим зашто би Србија жудела да буде чланица тог савеза.

Остојић: Анализа трошкова и прихода је несумњиво у корист чланства у НАТО. То показују и рачуни Хрватске, Бугарске, Румуније, свих земаља које су од деведесете ушле у НАТО. То што смо били под бомбама НАТО је трагична чињеница, али господин Алигрудих апстрахује све што је довело до тога.

Чланство у НАТО, и то показује историја у последњих 20 година, био је услов, додуше не формални, за чланство у ЕУ. С друге стране, у НАТО су се уклопиле православне земље, Грчка, Бугарска, Румунија. Што би то био проблем за Србију? Ускоро ће и неке назовимо их муслиманске земље бити чланице НАТО, као Албанија. Четврто, ако неко у Србији штити интересе велике силе која се противи ширењу НАТО на исток, могу да кажем да је чланство Србије ширење НАТО на запад. Према томе, то није у сукобу са интересима те велике силе. Да ли је интерес те велике силе да Србија буде део ЕУ? Не знам, мислим да

Да ли нам треба НАТО?

Пише: Милош Алигрудич, Зоран Остојић
понедељак, 01 јун 2009 13:05

није. Да ли је њен интерес да Србија буде чланица НАТО? Не знам, мислим да није. Та велика сила жели да Србија буде ни тамо, ни овамо управо да би преко ње остваривала своје интересе који су далеко одавде. Као патриотска странка, ЛДП мисли да је место Србије у НАТО. Новац који ће отворити радна места, направити водовод у Пиносавиили паркинг места која ће сачувати Земунски кеј доћи ће из иностранства, али само ако је ово сређена и стабилна земља. А то ће бити ако буде члан НАТО и ЕУ. Суштинске политичке реформе не могу да се остваре док се не реформише апарат силе. Најбољи пут за његову реформу је чланство у НАТО. Нема приватизације ако имате корумпирану и моћну војску и безбедносне службе.

Алигрудич: Ви мислите да сте патриота и ја то оспорити не могу. И за мене је патриотизам развој привреде, да се среди кеј, водовод, гасовод. Али ви сте у дефициту кад је реч о осећају за национални интерес.

Тешко ми је да прихватим, не из емотивних, него из рационалних разлога, да формално чланство у неким међународним организацијама као догматска представа о бољем животу, од ЕУ до НАТО, може да ми буде прече од интегритета сопствене државе. И тек чувајући интегритет сопствене државе могу да постигнем реалну представу о бољем животу. Не могу да пристанем на то што ви кажете, да ћемо узети здраво за готово отимање дела територије Србије да би Земунски кеј био леп. Ја ћу учинити све за тај кеј, и да станови буду добро загрејани, да привучем стране инвестиције, али не могу да кажем грађанима: знате, једина могућност да вам буде боље јесте да будемо чланице ЕУ и НАТО, пошто је то једини – не исправан – него могући пут, нема везе у каквом смо сукобу с неким њиховим чланицама, па пошто то није важно можемо без дела своје територије, можемо га и заборавити уколико је то опортуно због Земунског кеја.

Политика: Споразум о преласку НАТО трупа преко Србије потписан је док је Коштуница био премијер, такође и реформе Војсци по стандардима НАТО. Руски амбасадор Александар Конузин је рекао да је Србија формално неутрална, а да се у суштини приближава НАТО. Стоји ли то?

Алигрудич: Има неке истине, али нема значења које проистиче из вашег питања. Важно је да се није испољила приврженост једном војном савезу у политичком смислу. С друге стране, претпостављам да се водило рачуна о одређеним, тренутним интересима. Ми смо тај споразум о преласку трупа критиковали, али када правите договор с неким с ким учествујете у власти, дешавају се компромиси, неки пут се ствари догоде и без компромиса. Али, без обзира на све то, то је нешто што се посматра у оквиру одређених граница. Кад се границе пређу, онда морате да реагујете. Ако постоји нечији интерес да

Да ли нам треба НАТО?

Пише: Милош Алигрудич, Зоран Остојић
понедељак, 01 јун 2009 13:05

што пре постанемо чланица алијансе, онда је референдум императив с обзиром на све што се дешавало, пре свега са Косовом.

Остојић: Ја нисам противник референдума. Да ли је ЛДП за референдум или не? Та тема још није на дневном реду. Председник Борис Тадић је рекао приликом посете потпредседника САД Џозефа Бајдена да у Србији не постоји демократска већина за приступање НАТО. Она не постоји зато што политичка елита на чијем је врху председник државе не жели да постоји. Кад председник државе не би водио политику према истраживањима јавног мњења, већ према интересима земље, очас посла би се створила већина за оно што је стварни јавни интерес.

Политика: Од 2001. до данас истраживања јавног мњења су показала да је већина грађана против уласка у НАТО. Како мислите да их убедите да Србија то треба да уради?

Остојић: Шта вам значи тај аргумент? Политичка елита ваљда има некакву визију будућности земље. Оно што говори председник државе, владе, академије, црквени великодостојници – то сутра мисли народ. Газиместан је најбољи пример. Истраживања мњења нису аргумент – нешто што је последица погрешне политике покушавате да ми представите као узрок. Када политичка елита буде говорила као ЛДП и остали није спорно да ће народ тако мислити. Народ тако не мисли јер неко не жели да он тако мисли.

Алигрудич: Нема никаквог јавног интереса, ни економског ни привредног, ни било ког другог, уколико се држава као супстрат доводи у питање. Све што се догодило у вези с Косовом Метоксијом директно је довођење супстрата државе у питање. И ако се то пренебрегне, ствара се матрица по којој се све може доводити у питање. Ако сматрате да би чланство у НАТО помогло да се та матрица прекине на штету коју је до сада настала, ту ћемо се разликовати.

Противљење оном што ви зовете чињеницом независности, није само формална, већ суштинска прича. Ми нисмо једина држава на свету која има проблем с територијалним интегритетом. Оно што сте ви дефинисали као јавни интерес ја потписујем. Само што сте изоставилионо друго: да би једна држава могла да опстане економски и као социјална држава она мора прво бити држава.

Да ли нам треба НАТО?

Пише: Милош Алигрудих, Зоран Остојић
понедељак, 01 јун 2009 13:05

Остојић: Драго ми је што се слажемо око тога шта је јавни интерес, али сада причамо о државном интересу. Ви сте, господине Алигрудиху, потпуно у праву. Ви осећате да постоји кључни аргумент за учлањење у НАТО, али вас ови условно речено државотворни разлози који су све само не такви, коче. Чланство у НАТО је нулта тачка када престају антиевропске и антизападне политике. Све што нам се десило управо је било због тога. Мантер је рекао да је могуће да Србија уђе у ЕУ, а да не уђе у НАТО, али да је то тежи начин. Да ли је јавни интерес да одложимо улазак у ЕУ за десет година?

Алигрудих: Никад нисмо говорили српској чизми која гази, него говоримо о државном интегритету. А територијом Србије гази страна чизма. Ви хоћете да чињеницу агресије на део наше територије потпуно изместите из оквира политичке приче и да се правите као да се то није догодило. А оне који се у Србији залажу за очување интегритета, проглашавају за људе који воде континуитет погрешне политике која је довела до тога.

Остојић: Па и ови пре вас су се залагали. Ви се сви залажете, а Косово оде.